

Наталія Ставчук,
викладач,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)

СУЧАСНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ В НІМЕЦЬКУ

Мова є явищем багатограним, що постійно розвивається, а утворення нових термінів шляхом запозиченням є найпродуктивнішим способом розширення та збагачення її словникового складу з різних причин. Раніше збагачення мови відбувалося за рахунок запозичень з латинської та французької мов, але пізніше джерелом поповнення стала англійська мова. На наш час у німецькій мові спостерігається підйом процесу запозичення й активізація англійської лексики у різних сферах суспільного життя у зв'язку з явищами глобалізації, інтернаціоналізації, міжнародне значення англійськомовних країн в різних сферах життя, ствердження англійської як мови економіки, торгівлі та туризму. Англійські слова трапляються сьогодні як у побуті, так і в професійних галузях діяльності (наука, спорт, транспорт, туризм, телебачення), а також в молодіжному та комп'ютерному сленгові.

Чимало лінгвістів, серед яких О. Білоус, Л. Блумфілд, Б. Карстензен, А. Міщенко, Р. Падалка, К. Хіллер, Е. Чернова та багато інших присвятили свої праці вивченню цієї проблеми.

Л. Блумфілд вважає, що запозиченням є певний вид мовних змін; він розрізняє: 1. запозичення понять культури; 2. «внутрішнє запозичення», що відбувається внаслідок безпосередніх мовних контактів, обумовлених територіальною і політичною близькістю; 3. діалектні запозичення, що проникають у літературну мову з діалектів [1, с. 316].

Запозичення іншомовних слів - це об'єктивно-історичний процес, зумовлений постійними й різноманітними контактами між народами. Перенесені з іншої мови слова в більшості випадків входять в активний вжиток

і посідають чинне місце в лексичному складі мови, що їх запозичила, збагачуючи лексику та виражальні засоби [1, с. 157].

Англійські запозичення в німецькій мові відомі з XV століття. В останні два десятиріччя спостерігається справжній бум англо-американських запозичень у німецькій мові. Це явище привертає до себе неабиякий інтерес лінгвістів, про що свідчить велика кількість публікацій і досліджень, що констатують зростання кількості англо-американських запозичень.

“Denglisch” (Deutsch + Englisch) - сучасний німецько-англійський суржик, що непомітно і практично нестримно заповнює німецьку мову. Численні англіцизми та цілі фрази постійно потрапляють у мову, фактично шар сучасної англійської стає частиною німецької мови. Слід відрізнити англіцизми від денглішу. Денгліш, як правило, - не літературний варіант мови, від якого застерігають мовознавці. Наприклад, речення “Ich habe dir gestern eine E-Mail geschrieben” містить англіцизм, а речення “Ich habe dir gestern ge(e)mailt” є прикладом денглішу [2].

При запозиченні відбувається взаємодія англійського терміна та мови-рецепієнта, яка впливає на його адаптацію. С. Гриньов відзначає зміни на морфологічному рівні при адаптації у німецькій терміносистемі:

- a) іменники підпорядковуються правилам німецької мови й уживаються з артиклем: der Cashflow, die Number, das Banking.
- b) дієслова отримують типову для інфінітива флексію -en, відмінюються як слабкі дієслова й утворюють дієприкметники: to check - checken, durchchecken, checkte, gecheckt; to order - ordern, ordernte, geordernt. Ich habe Standard für 20 € geordernt.
- c) запозичені прикметники підпорядковуються системі відміни прикметників німецької мови: kein cooles Getrdnk, ein portabler PC. Für die Zukunft wünsche ich uns allen gemeinsam viel Kraft für unseren gemeinsamen Kampf für eine neue, faire Welt!

d) продуктивним є словотвір англомовних термінів, зокрема словоскладання. Слід особливо відзначити тип складних слів, які є структурними модифікаціями запозичених термінів. Часто англійському словосполученню відповідає німецький складний іменник: англ. crisis management - нім. Krisismanagement. Поряд з написанням разом складні слова в німецькій мові можуть бути графічно марковані дефісами між окремими компонентами: англ. art director - нім. Art-Director, англ. investment banking - нім. InvestmentBanking [3,4].

Отже, запозичення слів властиве всім мовам світу на всіх етапах розвитку. Тому природним є інтерес учених до етимології лексичних запозичень у мові, до сфери їх вживання, але більшою мірою - визначення причин надмірного захоплення і невиправданого використання запозиченої лексики. Найпродуктивнішим способом розширення та збагачення словникового складу мови є утворення нових термінів завдяки запозиченням. Варто зазначити, що запозичення в різних мовах по-різному впливають на збагачення словникового складу. Запозичені англійські слова у системі німецької мови отримують нове оформлення, зазнають адаптації, що являє собою комплексний процес, який охоплює всі сторони існування і розвитку слів у мові.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Блумфілд Л. Язык. - М.: Прогресс, 1968. 608 с.
2. Denglisch.URL: <http://de.wikipedia.org/wiki/Denglisch> (дата звернення: 19.03.2020).
3. Гринев С.В. Введение в терминоведение. - М.: Московский лицей, 1993. 309 с.
4. Dudenband 5 – Das Fremdwörterbuch. Hg. v. d. Dudenredaktion. 9., aktualisierte Auflage. Mannheim, Leipzig, Wien, Zürich: Dudenverlag, 2005. 1056 S.